
Saksnr: 2020/395-9
Saksbehandlar: Merethe Helland Nordnæs

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Fylkesvalstyret		22.06.2021
Fylkesutvalet		22.06.2021

Høring - Forslag til midlertidige endringer i valgforskriften - smittevern faglig forsvarlig gjennomføring av stortingsvalget 2021

Forslag til innstilling

1. Vestland fylkeskommune er positiv til forslaget frå Kommunaldepartementet til: «Forslag til midlertidige endringer i valgforskriften - smittevern faglig forsvarlig gjennomføring av stortingsvalget 2021».
2. Vestland fylkeskommune sluttar seg til at det kjem ein forskrift om smittevern fagleg forsvarleg gjennomføring av stortingsvalet 2021. Vallova har i dag ingen reglar om at kommunane skal iverksette smitteverntiltak ved gjennomføring av stortingsvalet.
3. Vestland fylkeskommune støttar Kommunaldepartementet sitt forslag til ny § 26 a i forskrifta, punkt 1. Valstyret skal sørge for at det vert iverksett tiltak å sikre ein smittevern fagleg gjennomføring av førehandsstemmegivnaden ved Stortingsvalet 2021. Det må settast i verk tiltak som bidreg til at sjuke valfunksjonærar og stemmestyremedlemmer ikkje deltek i førehandsstemmegivinga. Nødvendige hygienetiltak og kontaktreduserande tiltak må settast i verk.
4. Vestland fylkeskommune støttar Kommunaldepartementet sitt til ny § 26 a i forskrifta punkt 2. Valstyret skal sørge for at det under førehandstemmegivnaden er mogeleg å halde minst ein meter avstand til andre som ikkje er i same husstand, målt frå skulder til skulder.
5. Vestland fylkeskommune er samd i forslaget til forskrift § 30 a. Forskrifta § 26 a, «Smittevern faglig forsvarleg gjennomføring av forhåndsstemmegivingen ved stortingsvalet i 2021» gjeld tilsvarande for gjennomføring av valtinget.

Samandrag

Stortinget vedtok 25. mars 2021 ein midlertidig lov om endringar i vallova, jrf. Prop. 89 L (2020-2021) Midlertidig lov om endringer i valgloven og kommuneloven (tiltak for å avhjelpe negative konsekvenser av covid-19) og Innst. 328 L (2020-2021). §§ 8-7 og 9-11 gjer departementet heimel til å fastsetje forskrift om smittevern fagleg forsvarleg gjennomføring av førehandstemminga og av valtinget ved stortingsvalet i 2021. Departementet fremmer no eit forslag til slik forskrift.

Vestland fylkeskommune har motteke høringsbrev frå Kommunaldepartementet den 10.06.2021, høring: «Forslag til midlertidig endringer i valgforskriften - smittevern faglig forsvarlig gjennomføring av stortingsvalget 2021».

For å sikre at dei midlertidige forskriftsendringane kan tre ikraft til tidlegstemminga som startar den 1. juli, er høringsfristen kort og sett til torsdag den 24. juni 2021.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Ingrid Kristine Holm Svendsen
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg:

1. Høringsbrev frå Kommunaldepartementet - Forslag til midlertidig endringar i valgforskriften - smittevern faglig forsvarlig gjennomføring av stortingsvalget 2021, dagsett 10.06.2021.
2. Høringsnotat - forslag til midlertidige endringer i valgforskriften - smittevern faglig forsvarlig gjennomføring av stortingsvalget 2021.

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Smittevernlova § 4-1 gjer på nærare vilkår nasjonale og kommunale myndigheiter heimel til å fastsetje tiltak for å forebygge ein allmennfarleg smittsom sjukdom eller for å motverke at sjukdomen vert overført. Nasjonale myndigheitar har fastsett forskrift om smitteverntiltak ved koronautbrotet (Covid-19-forskriften). Forskrifta har mellom anna reglar om arrangement, og om kor mange personar som kan vere tilstades på eit arrangement og krav til smittevernforvarleg gjennomføring av arrangement og krav til avstand på arrangement mm. Kommunanes og fylkeskommunens gjennomføring av val, er ikkje omfatta av definisjonen av arrangement i forskrifta.

Valglova har i dag inga regler om at kommunane og fylkeskommunane skal iverksette smitteverntiltak ved gjennomføring av stortingsvalet. Kommunaldepartementet har no fremma forslag i høringsnotatet «Forslag til midlertidige endringer i valgforskriften - smittevernforvarleg forsvarleg gjennomføring av stortingsvalet 2021» til forskrift. Sjå vedlegg nr. 2.

Vestland fylkeskommune har ansvar for kontrollteljinga i Vestland fylke, til stortingsvalet 2021.

Ifølgje Reglement for folkevalde organ og delegering i Vestland fylkeskommune, reglement for fylkesutvalet punkt 7 «Høyringsuttale», har fylkesutvalet heimel til å gje høyringsuttale på vegner av Vestland fylkeskommune.

Om forslaget til endringar i valforskrifta

Smittevernreglene i covid-19-forskrifta gjeld ikkje for kommunanes gjennomføring av val. For å sikre at valet vert gjennomført på ein smittevernforvarleg og forsvarleg måte, foreslår departementet i høringsnotatet at det vert stilt krav om at førehandsstemmegjevinga og valtinget skal gjennomførast på ein smittevernforvarleg måte i kommunane. Dette vil og gje auka trygghet for veljarane. Departementet har utarbeidd ein smittevernrettleiar for valgjennomføringa. Denne er imidlertid ikkje rettsleg bindande for kommunane.

Forslaget er knytt til gjennomføring av val i kommunane. Departementet foreslår at valstyret skal ha plikt til å sørge for å iverksette tiltak for å sikre ein smittevernforvarleg forsvarleg gjennomføring av førehandsstemmegivnaden og valtinget ved Stortingsvalet 2021. Dette inneber mellom anna at det må setjast i verk tiltak som bidreg til at sjuke valfunksjonærar og stemmestyremedlem ikkje deltar i førehandsstemmegivnaden og stemmegivnaden på valtinget. Det må og setjast i verk hygienetiltak og kontaktreducerande tiltak. Valstyret må gjere ein konkret vurdering ut frå lokale forhold av kva for nokre tiltak som er naudsynt.

Det vert foreslått at valstyret må sørge for at det er mogeleg å halde minst ein meter avstand til andre under stemmegivnaden. Unntak frå dette vert foreslått i dei tilfelle kor veljaren har behov for assistanse ved stemmegivnaden.

Forslaget vil kunne medføre noko auka kostnader for kommunane. Arbeidsgruppa som skal kartleggje dei økonomiske konsekvensane av covid-19-situasjonen for kommunesektoren, vil utarbeide eit overslag over dei økonomiske konsekvensane for kommunane av valgjennomføringa under pandemien. Departementet vil vurdere kompensasjon, på bakgrunn av overslaget frå arbeidsgruppa.

Forslag til midlertidige endringar i valforskrifta.

Nedanfor følgjer Kommunaldepartementet sitt forslag til midlertidige endringar i valgforskrifta.

1. Forslag til midlertidige endringar i valforskrifta:

Midlertidig forskrift om endringar i valgforskriften for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 (smittevernforvarleg forsvarleg gjennomføring av stortingsvalget 2021)

I forskrift 2. januar 2003 nr. 5 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre foreslås følgende endringar:

Ny § 26a skal lyde:

§ 26a Smittevern­faglig forsvarlig gjennomføring av forhåndsstemmegivningen ved stortingsvalget i 2021

(1) Valgstyret skal sørge for at det iverksettes tiltak for å sikre en smittevern­faglig forsvarlig gjennomføring av forhåndsstemmegivningen ved stortingsvalget i 2021. Med smittevern­faglig forsvarlig gjennomføring menes at det blant annet er iverksatt tiltak som bidrar til at syke valgfunksjonærer og stemmestyremedlemmer ikke deltar i forhåndsstemmegivningen, og at det er iverksatt nødvendige hygienetiltak og kontaktreduerende tiltak.

(2) Valgstyret skal sørge for at det under forhåndsstemmegivningen er mulig å holde minst én meters avstand til andre som ikke er i samme husstand, målt fra skulder til skulder. Kravet om én meters avstand gjelder ikke mellom personer som hjelper velgeren med å stemme etter valgloven § 8-4 åttende ledd og § 9-5 femte ledd, og velgeren, og mellom personer som hjelper velgeren.

§ 30a Smittevern­faglig forsvarlig gjennomføring av valgtinget ved stortingsvalget i 2021

§ 26a gjelder tilsvarende for gjennomføringen av valgtinget.

1. Forskriften trer i kraft straks.
2. Valgforskriften §§ 26 a og 30a oppheves 1. januar 2022.

2. Departementet sine merknader til bestemmelsene i forslaget:

Til § 26 a:

Denne regelen gjeld ved førehandsstemmegjevning i kommunane, ikkje på Svalbard, Jan Mayen eller utanriks. Valstyret skal etter første ledd første punktum sørge for at førehandsstemmegjevningen kan gjerast på ein smittevern­fagleg måte. Hygienetiltak kan for eksempel vera å leggje til rette for ein god hand- og hostehygiene, for eksempel ved å plassere ut spritdispenser og sørge for eit godt reinhald. Kor omfattande smitteverntiltak som er nødvendig å sette i gong, vil avhenge av fleire faktorar, for eksempel om stemmegivningen skjer i eit stort og oversiktleg vallokale eller om stemmegivningen skjer hos ein veljar som er i isolasjon, eller om det er mykje eller lite smitte i kommunen.

Regelen om at ein skal halde avstand i andre ledd første punktum, gjeld både i sjølve vallokalet og i ein eventuell kø utanfor vallokalet. Valstyret må då sørge for at det i heile stemmeprosessen er mogeleg halda ein meter avstand til andre. I andre punktum vert det gjeve unntak frå avstandskravet for situasjonar kor veljarar treng hjelp til å stemme. I slike tilfelle rår departementet til at gjeldande råd om bruk av personleg beskyttelsesutstyr bør følgjast.

Til § 30 a:

Her går det fram at reglane i § 26 a om smitteverntiltak ved førehandsstemmegivningen, gjeld tilsvarende på valgtinget.

Fylkesrådmannen si vurdering

Fylkesrådmannen finn det positivt at det er eit forslag til midlertidige endringar i valgforskriften for ein smittevern­fagleg forsvarleg gjennomføring av stortingsvalet 2021. Det er viktig for fylkesrådmannen at valet går føre seg på ein trygg og forvarleg måte for veljarane, slik at ikkje nokon vert smitta når dei skal gje stemme ved stortingsvalet.

Det er viktig at det kjem ein forskrift om smittevern­fagleg forsvarleg gjennomføring av stortingsvalet 2021. Vallova har i dag ingen reglar om at kommunane skal iverksette smitteverntiltak ved gjennomføring av stortingsvalet.

Fylkesrådmannen støttar departementet sitt forslag kva gjeld forslag til ny § 26 a, punkt 1, i forskrifta. Her går det fram at valstyret skal sørge for at det vert iverksett tiltak for å sikre ein smittevern­fagleg forsvarleg gjennomføring av stemmegivinga ved stortingsvalet i 2021. Med dette vart det meint at det må settast i verk tiltak som gjer at sjuke valmedarbeidarar og stemmestyremedlemmer ikkje deltek i arbeidet med førehandstemminga. Dette er noko som kan hindre spreiding av smitte og føre til ein forsvarleg gjennomføring av valet utan at veljarane vert sjuke, og er noko som fylkesrådmannen er i samd i.

Fylkesrådmannen stiller seg positiv til at det vert sett i verk nødvendig hygienetiltak og kontaktreduserande tiltak. Det er viktig at det er eit godt reinhald i vallokalet og at det er nok spritdispenserer i lokalet. Dette er og noko som kan medverka til ein smittevern fagleg gjennomføring av stortingsvalet 2021. Det er viktig for fylkesrådmannen at stortingsvalet 2021 vert gjennomført på ein god og trygg måte, og at ingen vert smitta når dei skal stemme.

Fylkesrådmannen er og samd i Kommunaldepartementet sitt forslag til ny forskrift § 26 a punkt 2. Det går fram av punkt 2 at valstyret skal sørge for at det under førehandstemminga er mogeleg å halde minst ein meter avstand til andre som ikkje er i same husstand, målt frå skulder til skulder. Dette kravet gjeld ikkje mellom personar som hjelper veljaren med å stemme, og mellom personar som hjelper veljaren. Fylkesrådmannen støtter kravet om ein meter avstand mellom personar som ikkje er i same husstand. Dette er det same kravet til avstand, som det Folkehelseinstituttet tidlegare har sett som krav og er noko som ein bør følgje. Dette er noko som kan vere med å hindre smittespreiing i vallokalet. Men fylkesrådmannen ser og at det ikkje er mogeleg, reint praktisk, å halde ein meter avstand dersom veljaren har behov for praktisk hjelp i samband med å stemme.

I forslag til forskrift § 30 a, går det fram at regelen i § 26 a om smitteverntiltak ved førehandsstemmegivinga, gjeld tilsvarande på valtinget. Dette er noko som fylkesrådmannen seier seg einig i.

Fylkesrådmannen er og samd i at høyringa fekk ein kort høyringsfrist, dette for å sikre at forskriftsendringane kunne tre ikraft til den første stemmegivinga startar den 01.07.2021.

Vedtakskompetanse

Fylkesutvalet, Jfr. Reglement for folkevalde organ og delegering, reglement for fylkesutvalet punkt 7, «Høyringsuttale».

Vurderingar og verknader

Økonomi:

Ikkje relevant for høyringa.

Tiltaket kan medføre ekstra kostnader for kommunane og fylkeskommunen.

Klima:

Ikkje relevant.

Folkehelse:

Tiltaket/høyringa kan på sikt redusera smitte.

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):

Inga effekt.

Konklusjon

Fylkesutvalet fremmer høyringsuttale i saka på vegne av Vestland fylkeskommune.